

SZILÁGYOSOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hírdetések díja fél hasábig 20 korona.

Nyilttér soronként 1 korona.

Magánhírdetések megegyezés szerint.

Egy kis kitartás.

A mult időknek könyvét lapozgatva, feltűnik a gondolkodó elme előtt az egykor és a most között való hasonlatosság. Ha figyelemmel szemléljük a hajdankort, szinte önkéntelenül tanulságos összehasonlítások kínálkoznak annak megállapítására, hogy a világ folyásában minden ismétlődik s hogy az — a mi régen volt és ami most van — sok tekintetben egyforma...

A régi Róma történetében abban a korban, amikor a nagy birodalomnak hanyatlása kezdetét vette, gyakran szerepel ez a szó: cella pauperis: a szegénység kamrája. Mikor a rómaiak közt az erkölcsök elzüllése, a mulatság vágya, a bőségben tobzódás, a mértéktelenség, a pazarlás határt nem ismert; mikor „panem et circenses” kiáltással zudult a nép a forum elé, — ebben a feldult világban minden előkelő patricius kötelességének tartotta, hogy olykor-olykor a társaság zajától elvonulva, szigorú magányban úgy éljen, étkezzék és ruházkodják, mint a szegény emberek. Az uri palotákban, a kies fekvésű villákban mindenütt szerénykedett egy puritán berendezésű szobácska, amely a többi helyiségnek fényűző kényelmétől alaposan elütött.

Cella pauperisnek nevezték ezt a csupasz, derűt nélkülöző négy falat, amely közé alkalmilag behúzódott az élvezetektől jóllakott, a kicsapongásoktól megcsömör-

lött nagy ur, — állítólag azért, hogy teljes hamisítatlan mivoltában átérezze a szegénység sorsát, hogy a nincsenetlenséghez hasonlóan sanyarogjon s durva darócba burkolja illatos kenőcsökhöz, puha szövetekhez szoktatott, elkényeztetett testét.

A patriciusok nagyra voltak vele, ha időről-időre kibőjtöltek a szegénység cellájában néhány tetszésük szerint megszabott napot. Ugy hirdették ekkor, hogy immár megismerkedtek a nélkülözéssel s meg tudják tapasztalásból ítélni azt az életet, mely a földi javakban szűkölködik és hogy e megismerés tökéletességgel, bölcsességgel töltötte meg szívüket.

Szűk koszon sanyarogni bőséges táplálkozás után, nem elemi csapás. Kemény fekhelyen aludni esztelen dözsölésben átvirrasztott, reggelbe szakadó éjjelek elteltén — elviselhető. Szegény ember módjára ruházkodni — abban a tudatban, hogy akkor cserélhetjük fel gazdagabb köntössel rongyainkat, amikor akarjuk, — nem lemondás. A római urak ezen célszerű intézménnyel inkább drága énjüknek, egészségüknek, egyéni jóvoltuknak tettek szolgálatot, mint a fennen hangoztatott célnak: a szegénység megismerésének s az ez által való lelki megnevesedésnek.

Meg kell látnunk a hasonlóságot a hajdani cella pauperis és a jelen való közt. Mert hiszen a boldog idők Eldorádójából mindannyiunkat a szegénység cellájába sodort a hosszú esztendőknél kereszttől huzódó háborúnak a viharja. Csakhogy

nem ideig-óráig, nem önkéntes lemondásból jutottunk bele, hanem azért, mert egyetlen nagy cella pauperis-sé alakult át az istenáldotta magyar föld, a tejjel és mézzel folyó Kánaánnak a mása: édes szép hazánk.

Régóta járunk kopott ruhában, élünk a szegénység kenyerén. Nem tudunk az élet fölöslegeiről. Az egykor busásan élvezett jókról csupán csak emlékezhetünk. Csak arról beszélgethetünk már — ami nincs... És nekünk nem úgy, mint ama római patriciusoknak, — nem játékból, nem mutogatásból nincs, hanem egyszerűen, komolyan, megdöbbenően nincs. Semmi sincs!

Ez az eltagadhatatlan, megmásíthatatlan nincs környéke bennünket félszáz hónap óta, mint ahogy Róma nagyjait környékezte egykor a szegénység nyirkos négy fala. Csakhogy a mi szavunkra nem nyílik ki előttünk a jólétbe, az örömekbe vezető ajtó...

Mi a mult telet megértük fűtetlen, vagy jobb esetben félig fűtött szobákban, kimért világítással; fogyasztjuk a tej, tojás, kávé, citrom, cukor és hus pótlékokat; dohány helyett az uti, vagy marti laput, (ez még a legjobb), bor hiányában a különféle hamisítványokat. Viseljük a facipőket, a papirosfehérneműt. És mindezekre a hadikotyvalékokra, surrogatumokra, tákolmányokra és keverékekre fogyasztjuk a keserves verejtékkel kiérdemelt pénzt, amely ma — úgy mondják — értéktelen, de

A repülés veszedelmei.

Azt az általánosan elterjedt véleményt, mintha a repülőgépek kormányzása valami boszorkányos mesterség volna: a szakemberek határozottan megcáfolják. A repülőgépet sokkal könnyebb kormányozni, mint például valamely súlyos erős autót, föltéve természetesen, hogy a pilóta a maga gépét apróra ismeri s a kellő gyakorlata is megvan. Lehet ezt a körülményt annak is tulajdonítani, hogy a repülőgépek kormányozószervei a lehetőség szerint annyira tökéletesek immár, hogy az egész szükséges mozdulatokat a pilóta szinte már reflexszerűen végzi. Hogyha például a pilóta jobbra kanyarulatot akar végezni, akkor felső testével természetesen a kanyarulat képzelte középpontja felé hajlik, miközben szinte ösztönszerűen azt a pedált nyomja meg, mely jobb oldalról a megfelelő kormányfelületeket mozgatja. Hasonló manővrozással éri el a felemelkedést, vagy a leszállást. Különben is a legtöbb repülő előbb automobilista volt s így az explóziós motornak minden csínját-bínját alaposan ismeri. Hogy pedig Ikaros sorsára jutott repülők száma mégis olyan nagy: annak okát főleg a légeceán veszedelmében kell keresni s nem pedig a gégek szerkezetében, amely ma már szinte tökéletesnek mondható. Hogyha pedig az oly gyakori balesetek természetét megfigyeljük, akkor arra az érdekes eredményre jutunk, hogy ellentét-

ben a tengerésszel, a repülő akkor érezheti magát legbiztosabban, hogyha minél távolabb van a parttól, illetve az anyaföldtől. A balesetek legnagyobb része ugyanis a leszállás alkalmával, tehát a kikötőben, a part közelében szokott bekövetkezni.

A sima kikötés a repülőgéppel mindig a legnehezebb manőver, mert — hogy ismét a fönnebbi hasonlattal éljünk, — a légeceán éppen a partok mellett, illetve a talaj közelében a legmegbizhatatlanabb s háborgása sokszor észre sem vehető szemmel. A hőmérséklet és a légáramlat, sőt többek szerint a légköri villamosítás behatása érvényesül itt oly pusztító módon. A levegő struktúrája ugyanis éppen nem egyenletes, légörvények, rohanó légáramlatok és légritkulások vannak benne. Kiváltképpen veszedelmes a helyzet, amikor azt tapasztalja a repülő, hogy „lyukak vannak a levegőben.” Ezek a légritkulások a levegőben, bizonyára a hőmérséklet ingadozásának az eredményei. Amikor a repülőgépek ilyen légkritulásba jut: mint a kő zuhan le 60—100 méter mélyre s oly irtózatossal sebességgel, hogy a repülő úgy érzi, mintha nem tudná követni az esésben a súlyos gépet s olyan érzése támad, mintha az ülést hirtelen kirántották volna. A hadi repülők, akiknek még ezekben a veszedelmes pillanatokban sem szabad megfélemleniük a kitűzött célról, éppen ezért nem a felső testüket szíjjazzák oda a géphez, mint eleinte tették, hanem a lábizületüket rögzítik oda a karosszéria aljához, hogy a „tapadást” a géppel egy pillanatra se ve-

szítsék el. Ezeknél a „léglyukaknál” azonban veszedelmesebb a légörvény, vagy a hirtelen szélroham, kiváltképpen, hogyha az közvetlenül a talaj fölött támad, amikor is a kikötést alaposan veszélyezteti. Nevezetesen naplementekor szokott ez a jelenség föllépni s éppen ezért a repülő a leszállást ebben az időpontban csak nagy kockázatok mellett kísérelheti meg. Gyakran megfigyelték már, hogy a repülőgépek kifogástalan csavarmenetekben ereszkedik alá a magából s mikor a föld közelébe ér: érdekes módon elkezd inogni, bukdácsolni és teljesen kijön a rendes sodrából. Hogyha a repülő nyomában nem tudja kellőképpen kivédeni a levegőnek ezt az alattomos cselversését: akkor bizony kész a pusztulás s a leszállás helyén a büszke gépmadár helyett roncsokat lehet látni. Ilyenkor mintha valami láthatatlan óriás marek ragadta volna meg a gépet s a pilóta minden igyekezte ellenére iszonyu erővel lóditja a földre s még szerencsének mondható, hogyha a pilóta idejekorán meg tud szabadulni a géptől s merési ivben löki le magát róla.

De induláskor is bekövetkezhetnek ezek a veszedelmes légi jelenségek, kiváltképpen hogyha nagy a forróság és az idő viharosra készül. Kiváltképpen veszedelmesek azok a fehér felhőcskék, amelyek a biztos talajról tekintve, olyan kecses formájúak. Hogyha ilyen fehér felhőbe kerül a pilóta, akkor legjobb, hogyha szemét hirtelen behuntyja, a kormánykészüléket megfogja, hogy a gép a ködöt (ilyennek látja a pilóta a fehér felhőt), mihamarabb átszelje.

amelynek értékét mégis ma tanuljuk megbecsülni.

Mi a szegénység cellájának kénytelen lakói, mi jogosan hivatkozhatunk egy s más tapasztalatunkra a lemondás, a nélkülözés terén. Szinte különös visszanézni abba az időbe, amikor még kívül mozogtunk ennek a rabbá tevő négy falnak a határán. Mi daskalkodtunk e földi javakban, mi tékoztunk-e két kézzel a kifogyhatatlannak vélt örömeket? Mi éltünk e szeretetlen önzésben, fősvénykedőn a jóval — csak a saját dédelgetett egyéniségünkkel törődve? Mi voltunk-e boldogok, jószívűek, mulatságra készek, részvételek a nyomortól sujtottak iránt? Mi kínálgattuk-e bőkezűen a porhanyós sültet, a sonkát, kalácsot vasuton átutazó katonáinknak? Mi ajándékoztunk-e tollas párnát, gyapju takarót, gyöles fehérneműt, cigarettát, erősítő italt a sebesülteknek?... A jólétben élésnek, a magáért valóságnak, a közönyösségnek s a nemes érzésnek ezt a szertelen furcsa egybekapcsolódását álmodtuk-e, vagy a mostaninak szűkölködését, küzdelmeit, a léleknek és testnek kifáradásait, az elfásító cella pauperis-t álmodjuk talán?

Nem. Egyik sem álom. Valóság mind a kettő.

Gazdagok voltunk egykor anyagi és lelki javakban, de nem tudtunk gazdaságunk felől. Szegények vagyunk ma és ebben a szegénységben van elvetve jövőd gazdaságunk magva.

Mert mi tényleg egész valóságban megismertük a szegénységnek minden keserűségét; minden harcát megvittuk; minden

Érdekes megfigyelés, hogy az ember a kód közepette egyensúlyozó érzékét tökéletesen elveszti. Legujabban olyan készülékekkel szerelik fel a repülőgépeket, hogy a pilóta a kód közepette is képes a gépet a rendes helyzetében megtartani. Ez a készülék a merev tengely és a gyroskopikus csiga elméletén alapszik s pusztán a szem ellenőrzésével megakadályozza, hogy a repülő a kormány szerkezetet esetleg akaratiul is félrerántsa.

A villamos kisülések kevésbé veszedelmesek, részben azért, mert a villám a legritkább esetekben csap bele a gépbe, másrészt, mert a zivaterek többnyire alacsonyan toboznak s a repülő egyszerűen a magasabb légrétegbe menekül előle. A viharral, esővel és a jégesővel szemben a pilóta könnyű szerrel tud védekezni; a moter, vagy a szárnyfelületek sérülései a legritkább esetek közé tartozik.

A motorépítés és a csavarszárnyipar technikája ma már tökéletesen produkál. Eleinte igen gyakori volt a csavarszárny törése; ma már ez az eset szinte kizártnak tekinthető, mert üvegpor segélyével olyan csiszolási eljárást tudnak foganatosítani, hogy a propeller-szárnyak abszolút sima felülettel kerülnek ki a gyárból. Nagy sebesség esetén a motor hirtelen elromlása veszedelmes lehet ugyan, de az ügyes pilóta ilyenkor is tud magán segíteni. A szárnyfelületek leválása, a feszítő drótok, csavarok, vagy bordák törése ma már ritka eset. Végül a tűzveszedelem, amely a repülőgépipar mai állása mellett immár szintén elképzelhetetlen.

viharját átküzdöttük. És lehetetlen, hogy abban az áhitott általános virradásban, amelyet mindnyájunknak sejtelve érez s amely végre-valahára már csak elérkezik, hasznunkra ne fordítsuk ezt a megismerést. Csak egy kis kitartás még a türesben. Csak erre van most égető szükségünk. A legeslegutolsó megfeszítése az akarathoz. Ma ne törődjünk mással, csak azzal, hogy a jelennek cella pauperisében kitarthassunk. Hiszen tudván tudjuk, hogy ez a barátság-talan cella nem maradandó hajlékunk; Isten segítségével kiszabadulunk homályából — napvilágra. Ugy lehet, az a napvilág nem lesz olyan ragyogó, mint volt négy évvel ezelőtt, de napvilág lesz... és elegendő. A kevéssel megelégedést, — a boldogságnak legfőbb feltételét — bizonyára megtanultuk a szegénységben eltöltött napok alatt... Most a nehéz időknek remélhető vége felé tanuljuk meg a kitartás erejének gyakorlását is. A majdnak megérkező jónak várásában erősödjünk Senecának, a lángeszű stoikusnak szavain: „ahhoz, hogy gondatlanok legyünk és elégedettek, nem kell bőséges szerencse, mert mindazt, ami az élethez szükséges, akkor is feltaláljuk, ha haragszik ránk az élet.”

A magyar nép szája egyszerűbben mondja el ugyanezt a bölcsességet: „majd csak lesz valahogy, mert sehogyan még sohasem volt.”

És ha majd a „valahogynál” meglessz a jobb, — abban lesz majd a mi erős kitartásunknak a jutalma.

Dr. Csák Alajos Církék.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, szeptember hó 9-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, szept. 9.

(Hivatalos.) Olasz harctér. A Monte Pertinán tegnapelőtt este és tegnap reggel visszavertük az olaszok támadásait. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A vezérkar főnöke.

Berlin, szept. 9.

Nyugati harctér. Helyi harcok a Plogse erdőtől északra és a Labasse csatorna mentén. Armentierestől északra az ellenség ismét támadott. Visszavertük a támadást és foglyokat ejtettünk. Arleubs és Havuncot között, a csatorna mentén tűzérési harc és felderítő csatározások. A Peronnéból Cambraiba vezető országúttól délre az ellenség folytatta támadásait nagyobb erők harcbevételével. A Conzeaucourt-Epechy-Tompleuctól északra haladó vonal ellen a támadások az ellenség súlyos veszteségei mellett megfiusultak. Előesapataink tegnap tulnyomó ellenséget megakadályoztak az előnyomulásban. Egy repülőrajból, amely Mannheim ellen indult támadásra, 5 repülőgépet lőttünk le.

Augusztus havában a német frontokon 665

repülőgépet lőttünk le és 53 kötött léggömböt. 251 lelőtt repülőgép birtokunkba került. A mi veszteségünk 143 repülőgép és 36 kötött lég-hajó. Ludendorff.

Budapest, szept. 10.

(Hivatalos.) Olasz harctér. Az olasz front számos részén, mindkét oldalán megeléknült felderítő tevékenység. Vezérkar főnöke.

Berlin, szept. 10.

Nyugati harctér: Az ellenség részleges támadásai alkalmával Norkentől északra és Yperntől északkeletre kisebb árokrészek az ellenség kezébe maradtak. A Perrone Cambray országút mindkét oldalán az angolok folytatták támadásaikat. A főlkés Cozeuort és Epeoy ellen irányult. Az ellenséget visszavertük. A Havriekoourt és Perrone Cambray országúttól délre este előretörő ellenséges támadások is megfiusultak. Az Aisnétől északra az Aillette és Oise között a tűzérési harc déltájban nagyon erőssé vált. A heves, estig több ízben megismételt ellenséges támadások megfiusultak. Brandenburgi gránátosok különösen kitüntették magukat a védelemben. Az Aisne és a Vesle között visszavertük a franciák előretöréseit. Ludendorff.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Használjunk hadisegély-bélyegeket.

— Szász Zsombor országgyűlési képviselőnk a múlt héten városunkba érkezett és értesülésünk szerint nálunk is fog maradni a vasárnap megtartandó Stefánia-egyleti népünnepély lezajlását követő időig.

— Athelyezés. Az erdélyi ref. egyházkerület püspöke tiszt. Elek Károly ref. segédsegédlelkészt a szilágyosmlyói parókiáról a bogdándi parókiára, nagytiszt. K. Nagy Elek esperes mellé helyezte át. A midőn a rokon-szenves ifju Timotheusz távozása felett őszintén sajnálkozunk, egyben aggodalmainkat nyilvánítjuk amiatt, hogy az eltávozott megüresedett helyének betöltéséről még mind ez ideig nem történt gondoskodás, holott a szilágyosmlyói nagy és népes egyházközség méltán igényeli egyébként kiváló buzgóságu rendes lelkipásztora mellé egy segédlelkésznek alkalmaztatását.

— Segédlelkészválasztás a zilahi ref. egyházban. Az erdélyi ref. püspök Veszprémi Demeter zilahi segédlelkészt a marosi egyházmegye espereséhez helyezte át, helyébe pedig Csutak Károly alvinci s. lelkészt nevezte ki.

— Halálozás. Bary József szilágyosmlyói pénzügyőri szemléző életének 35-ik, házasságának 6-ik évében szeptember hó 5-én elhunyt. Halálát özvegye, öz. Bary Józsefné sz. Zongor Margit és nagyszámu rokonság gyászolja.

— Emlékeztető. A Stefánia Szövetség által tervezett nagyszabású népünnepélyt — mint már többször jeleztük — szeptember hó 15-én tartja meg a rendezőség. A ki egy igazán vidám és élvezetes napot akar szerezni magának bufelejtőtől s aki ezzel néhány koronát a leghumánusabb célra nem sajnál, el ne maradjon a d. e. 10 órakor kezdődő ünnepségekről.

— Tanévmegnyitás. A helybeli állami főgimnáziumban ma egy hete, folyó hó 5-én történt meg a az 1918—1919. iskolai év ünnepélyes megnyitása. Reggel 8 órakor a római katolikus plebánia-templomban „Veni Sanctet”

CLUBSPECIALITÉ
MODIANO

CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
FELÜLMULHATATLAN

IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE!

hallgattak a növendékek. Azután pedig az iskola nagytermében Mahalosik Bónó igazgató tartott megnyitó beszédet, mely az iskolai rendtartási szabályoknak és törvényeknek megfelelő magyarázattal kísért felolvasása következett. Maga a tanítás másnap, szept. 6-án d. e. a rendes időben vette kezdetét az egyes osztályokban. — Igen jó benyomást tett egyes növendékekre, szülőkre azon körülmény, hogy az új iskolai esztendő egy igen üdvös újításnak jegyében kezdődött, a mennyiben az igazgatóság a rendes tantárgyak mellett beállította néhány rendkívülinek, nevezetesen az angol nyelvnek, a gyorsírástnak, a szabadkézi rajznak és a hegedülésnek heti 2—2 órás tanfolyamait, a melyeken önként vállalkozó növendékek csekély 4—4 korona havi díj befizetése ellenében részt vehetnek. Ezek után szeretnők remélni, hogy eddig alig megmagyarázható elzárkózottságtól többet is engedve az igazgatóság, teret fog nyitni az eddig sajnosan nélkülözött ifjúsági önképzőkori élet eleven csörgedezésének is.

— **Megszűnik a nyári időszámítás.** Szeptember 15-ről 16-ra virradó éjjel megszüntetik a Máv. összes vonalain a nyári időszámítást. E helyett visszatérnek a közép-európai időszámításra. Ennek következtében szeptember 16-án hajnali 3 órakor az összes vasuti órákat visszaigazítják egy órával. A menetrend egyébként változatlan marad.

— **Az áru-uzsora ellen.** A közszükségleti cikkek forgalomba hozatalánál előforduló visszaélések meggátolása tárgyában kiadott és már életbe lépett rendeletek szerint:

1) Aki közszükségleti cikkek, ezek előállítására szükséges anyagokat, valamint forgalomba hozatalukhoz szükséges tartályokat (ládákat, hordókat, zsákokat stb.) viszonteladónak elad, köteles az áru átadásával egyidejűleg részletes számlát, vagy jegyzéket kiszolgáltatni, amelyben az ügylet megkötésének ideje, az eladó és vevő neve és lakóhelye, az eladott áru minősége, mennyisége és vételára feltüntetendő. Ily jegyzék nélkül tilos a vevőnek az árut átvenni.

2) Mindazok, akik közszükségleti cikkeknek előállítására szolgáló anyagoknak, valamint forgalomba hozatalukhoz szükséges tartályoknak (ládának, hordónak, zsáknak stb.) akár a közvetlen fogyasztás, akár továbbadás céljából való árusításával foglalkoznak, kötelesek az üzlet-helyiségükben, vagy raktáraikban levő eladásra szánt árukat azok eladási árát pontosan feltüntető függőjegyekkel ellátni, vagy eladási árakat más alkalmas módon szembetűnően megjelölni. — Az élelmiszer- és élelmiszer-üzlet-helyiségben szembeöltő helyen elhelyezett árjegyzéken fel kell tüntetni. Az edényben (hordóban, zsákban, vagy egyéb tartályokban) elhelyezett élelmiszer-üzlet-helyiségben eladási árát pedig az elhelyezésükre szolgáló edényre alkalmazott feliraton is fel kell tüntetni.

E rendelkezések megszegését, vagy kijáratását 15 napig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

— **Az asszonyi hűtlenség véres büntetése.** Csak utban volt a talián front felé Marián János megyénkbeli közkatonája, a mikor hitese felesége, aki egyik újpesti gyárba munkának szegődött, már is hűtlenségre adta szerencsétlen fejét s egyik napszamos társának, Máty Demeternek ölelő karjai között kereste a kárpótlást „hadba ment” urának távollétéért. A véletlen azonban úgy adta, hogy a „hadba ment” még nem volt elég távol, sőt egy utközi hosszabb pihenő rendjén éppen abba a házba toppant be, ahol az asszony Mátyval élt. A megcsalatott férj először elképpent, azután heves szóváltásba elegyedett a hűtlen asszonnyal s végül halálra szurkálta a szerencsétlent. A honvéd hadosztálybírósa, mely elé a gyilkosság

került, a mult szerdán tárgyalta az ügyet és tekintettel arra, hogy a szegény bakát a meggyaláztatása felett érzett elkeseredett düh beszámíthatatlan állapotba sodorta, a gyilkolás büntetéseinek vádját a vád következményei alól felmentette.

— **Az új választótörvény kérdései és feleletekben.** Dr. Kalmár Antal közjegyző és a neves publicista rövid, tiszta, világos kérdésekben és feleletekben, hogy úgy mondjuk, oly napfényes megvilágításban állította eléünk a bonyolult új választótörvényt, hogy azt még a legegyszerűbb népréteg is játszva értheti meg, de egyszersmind oly jogász szabadsággal is, hogy abban még a legkényesebb közjogász is gyönyörködhetik. Nélkülözhetetlen utmutatóul fog szolgálni azoknak a hivatalos személyeknek és testületeknek, akiknek legelső sorban kell tudni és ismerni az új törvényt. Ezek pedig maga a törvény szerint a következők: községi és körjegyzők, főszolgabírók, polgármesterek, alispánok, főispánok, közigazgatási hatóságok, központi választmányok, királyi bíróságok, királyi körjegyzők, ipartestületek, munkásbiztosító hivatalok, betegsegélyező pénztárak, bejelentési hivatalok, anyakönyvesek, kereskedelmi és iparkamarák, tanintézetek, nyilvános adóhivatalok, ügyvédi kamarák, ezenkívül országgyűlési képviselők, főrendek stb. stb. De emellett e kiadvány föl fogja venni a tömegkönyv jellegét is, mert az a másfél millió ember, aki új jogot kap: az mind tudni akarja azt, hogy miképp vehet részt az ország sorsának intézésében. E nagyfontosságú munka ára 3 korona és minden könyvkereskedésben kaphatók.

— **Gondoskodás a vetőmagról.** A mult esztendőben meglehetősen nagy gondot okozott, hogy az ország számos vidékén nem volt elegendő vetőmag. A földművelésügyi minisztérium erre való tekintettel már most utasította a Haditermék Részvénytársaságot, hogy vetőmagnak használható búzából 100,000 métermázsát, rozsból pedig 15—20,000 métermázsát vásároljon. A termelők az ilyen gabonáért métermázsánként 4 koronával kapnak többet.

— **Ismét kapnak dohányt a mezőgazdasági munkások.** A pénzügyminiszter júniusban az aratási munkálatok tartamára 13-8 millió csomag pipadohányt bocsátott a mezőgazdasági érdekeltség rendelkezésére, hogy az a munkások és családok között kiosztassék. E munkálatot az OMGE. vezetésével sikeresen bonyolították le s újabb kérésükre a pénzügyminiszter augusztus közepén ugyancsak 13-8 millió csomag pipadohányt utalt ki. A 25 grammos csomag kapadohány ára 18 fillér, a magyar pipadohányé pedig 14 fillér, melyhez még hozzácsapják a szétosztás költségeit.

— **Új telefoonszabályzat.** Október elsején új telefoonszabályzat lép életbe, mely negyvenkilenc szakaszból áll s több kisebb változást hoz a telefon használatában. Így például minden előfizető köteles díjmentesen átengedni telefonját közérdekű beszélgetésre. Az orvosok abban a kivételes kedvezményben részesülnek, hogy telefonjaikat, ha nem mással közösen bérlik, mérsékelt díjért, korlátozás nélkül használhatják. A szabályzat újra életbe lépteti azt a régi gyakorlatot, hogy telefonon is lehet táviratot feladni. Ezért külön negyven fillért kell fizetni. A telefonállomások tulajdonosai érkező távirataikat telefonon is átvehetik. Ezért harminc fillér pótdíj jár.

— **A városunkba érkezett Tóth Rózsika okl. ének- és zongoratanító magánórát adását elvállal. Megkeresések eszközölhetők lakásán, Magura-utca 8. sz. alatt.**

— **Egy szabadságos katona tragédiája.** Pap Traján népfőlkelő, badacsonyi lakos a fronttól tízennégy napi szabadsága leteltével vasárnap este összepakolta kis holmiját, elbucsuzott feleségétől, gyermekeitől és indulásban volt Szilágyosmilyóra, hogy a vonattal ezredéhez bevonuljon. Mielőtt végleg elhagyná faluját, kis tengeri földjén szemlét tartott, hogy nem lopkodják-e. Az esti szürkületben két alakot pillantott meg tengerije mellett, kikben alkeresett tolvajokat vélte felfedezni. Nagy vigalmában, hogy most tolvajt fog, nem hallotta, hogy háta megett kétszer is „állj meg”-et kiáltanak, ő csak sietett tovább az előtte járó két alak felé. Fegyver dördült. Szegény Pap Traján halálos sebbel esett össze. Az előtte levő két alak és az utána kiáltó is szökött katonákat kutató csendő volt. Szökött katonának nézték s ez okozta halálát.

Legujabb!

Budapest, szept. 11.

(Hivatalos.) Olasz harcér. Az asiagói fronton az ellenség két felderítő tevékenysége megghiusult. Az Asolone szakaszon az olaszoknak erős tűzérő harcbevetésével sikerült vonalainkba behatolnia. A kilencedik gyalogezred ellentámadása ismét helyreállította a régi vonalat. A Piave arcvonalon fokozódott a tűzérő harc. A vezérkar főnöke.

Berlin, szept. 11.

Nyugati hadszíntér. A labassei csatornától északra angol részleges előretörések visszavérése alkalmával foglyokat ejtettünk. Peronnes-Brailleutól délre az angolok megújított támadásai megint súlyos harcokra vezettek. Couze-Courtól délre egyes helyeken eljutott az ellenség első vonalainkig, de ellentámadással visszavertük és 300 foglyot ejtettünk. A St. Quentin ut mindkét oldalán visszavertük a franciák meglepő és tűzérő előkészítés után megkísérelt részleges támadásait. Helyi harcok az Ailette és az Aisne között. Délután a tűzérő tűzeles heveségű erejűvé fokozódott. Este az ellenség erős támadásra indult, a melyek vonalaink előtt megghiusultak. Ludendorff.

Tessék próbarendelést eszközölni

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás.

STERNBERG

Harmonika hangja nagyszerű!

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60., saját palota.

Kitűnő hang, háromváltós, acélsarku K 50.—
Még finomabb, orgona hangu K 80.—
2 soros, 21 billentyűs, finom K 120.—
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

— Az orosz hadifoglyok kicserélése városunkban is szeptember 10-én megkezdődött. Az első csoportot már folyó hó 9-én utnak indítottak. A kicserélés a nagy oroszokkal kezdődött, az ukránokra, kaukázusiakra és lengyelekre csak azután kerül a sor.

— Gyufaipari szövetség megalakulása. A kereskedelmi miniszter a gyufagyártáshoz szükséges nyersanyagok beszerzése, elosztása, a gyufa forgalombahozatala, ára stb. szabályozása érdekében Budapesten Gyufaipari Szövetség alakítását rendelte el.

— Barbusse: Pokol (L'Enfer) című regénye. Henry Barbusse a modern realiztikus francia irodalom egyik leghatalmasabb reprezentánsa, kinek „Tűz” c. háborúellenes regénye, mellyel a „Kultura” ismertette meg az országot, nagy és szokatlan erejű szenzáció volt. Hallatlan őserője, brutálisan reális scenerozása és keserű igazmondása eddig nem ismert érzések, gondolatok és lehetőségek nagy perspektíváját nyitották meg az olvasó előtt. A „Kultura” modern artistikus és magasan litterális programjához képest most kihozza Barbusse „L'Enfer” c. regényét „Pokol” cím alatt. A nagy francia írónak már első regénye után egészen speciális és szenvedélyes nagy közönsége alakult ki és ennek a közönségnek a természetes érdeklődését és vágyát kívánja kielégíteni a „Kultura”, midőn folytatólagosan hozza az író egy még hatalmasabb regényét. Hogy milyen súlyt helyezünk a „Tűz” fordítása nivójának művészi magaslaton való fentartására és a francia eredeti nyelv- és stílusbeli szépségeinek hű visszatükrözésére, dokumentálja a fordító neve. A „Pokol” a magyar irodalom legelső és legfranciább szellemű emberei fordították: Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső. A „Pokol” valóságos enciklopaediája, gyűjtőhelye a legmélyebb emberi problémáknak és bölcséleti fogalmaknak. A könyv izzik és forr a legnaturalisztikusabb és amellé a legművészibb erotikától. Vad szerelmek tobzódása, a testiség orgiája váltakozik benne a Halál és a Szülés, a Betegség és a Gyönyör hatalmas képzeletével. Elemi erejű jelenetek kaleidoszkópja. A lelkész gyűlölködő vitatkozás a haldoklóval, aki halálos ágyán nem akarja elismerni a katolikus szentséget, nem akar gyónni, nem akarja kimondani a Miatyánkot és a lelkész istenes elvakultságában és szent bűszületében ököllel kényszeríti! A Természet rendjének, az Istennek merész tagadása és szembezállás a Sorssal: Két fiatal gyerek első szerelmétől, érzéki ébredésétől, a házasságtörés vad kéjelgéséig végig játszik a testi szerelem skáláján! És legerősebb az irás ott, ahol kitör az íróból a szunnyadó düh — amely már a „Tűz”-ben is forr, — az emberiség butítása, lázítása és pusztítása ellen a mindennek eszközeül „a hagyomány és a haza” fogalmát kiáltja ki. Kitör a nemzeti hősek, a nemzeti diadalságok, a zászló, a hadsereg ellen és kétségbeesetten kiált a humanizmus, a béke és szeretet után. S mindezek a megrázó erejű témák a legkiáltóbb színekkel és a legmerészebb ecsethordozással kifestve. Ez a könyv világító fény a Ma sötétségében és új Bibliája az új Emberiségnek. A mű bolti ára 14 korona, kapható minden könyvkereskedésben.

BUKOTT

tanulók érdekében forduljanak sürgősen a

ZSOLDOS Tanintézet

Budapest, VII., Dohány-utca 84.
Telefon 32-40.

Ugyanott a leggyorsabb előkészítés magánvizsgákra, felvételi és érettségi vizsgára.

Méz és méhviaszokat

bármily mennyiségben és a legmagasabb napiárban vásárol a

Szatmári Kereskedelmi R.-T.

Sürgőnycim: „MERCUR.”

2662—1918. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Szilágysomlyó város tulajdonát képező u. n. **Városi szálloda bérlete** folyó évi december hó 31-én lejár.

Ezen szálloda 1919. január hó 1-től számított 6 évre árverés után fog a legtöbbet ígérőnek újból bérbeadni.

Kikiáltási ár évi 9000 korona. A szállodához egy jégverem is tartozik.

Az árverés határnapjául **1918. évi október 15. napjának d. e. 9 óráját** a városháza tanácstermében ezennel kitűzöm.

Az árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverést vezető kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Az árverés egyéb feltételei a hivatalos órák alatt a városi kiadói hivatalban az árverés napjáig bárki által megtekinthető.

Szilágysomlyó, 1918. szeptember 5.

Donogány János,
polgármester.

Viszketegséget, sömört, rüht
legbiztosabban elmulasztja a dr. Flesch-féle

„Skaboform”-kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet dr. Flesch-félét kérjünk. — Próbátégely 3 korona. Nagy tégl 5 korona. Családi adag 12 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy direkt a készítőnél rendelhető: **Dr. FLESCHE**. „Korona” gyógyszerárakban Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk! 12—

Alma és körte

kapható kisebb és nagyobb mennyiségben Bölöni Sándornál.

106—1918. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1918. évi Pk. 1158. számú végzése következtében dr. Bleier Endre nagyváradi ügyvéd által képviselt ifj. Erdős Albert nagyváradi lakos javára 336 korona — fillér s jár. erejéig 1915. évi április 10-én foganatosított biztosítási és ki-

elégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 830 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: írógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1918. évi Pk. 1158. számú végzése folytán 336 korona — fillér tökekövetelés, ennek 1914. évi augusztus hó 3. napjától 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 80 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával az árverés az alperes irodájában Szilágysomlyón leendő megtartására 1918. évi szeptember hó 12-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1884. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul nem fognak eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára elrendeltetik.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján törént kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Szilágysomlyón, 1918. évi augusztus hó 26-ik napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, a Magura-utca 28. házszám alatti belső telek, — jó karban levő egy négyszobás és külön másik három szobás lakóházzal, sertésóllal, kocsiszinnel, istállóval, sziklába vágott nagy borospincével — **szabad kézből eladó.** Bővebb főlvilágosítást nyújt megbízásból

Bölöni Sándor,
ügyvéd.

Az országban

= 20,000 =

árusítónál kapható

A N A P

Egy szám

10

fillér

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítóink kívánatra

házhöz szállítja.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.